

VALG
e - valg 2011 - prosjektet

Presentasjon av e-valgløsningen som ble brukt ved forsøket i 2011

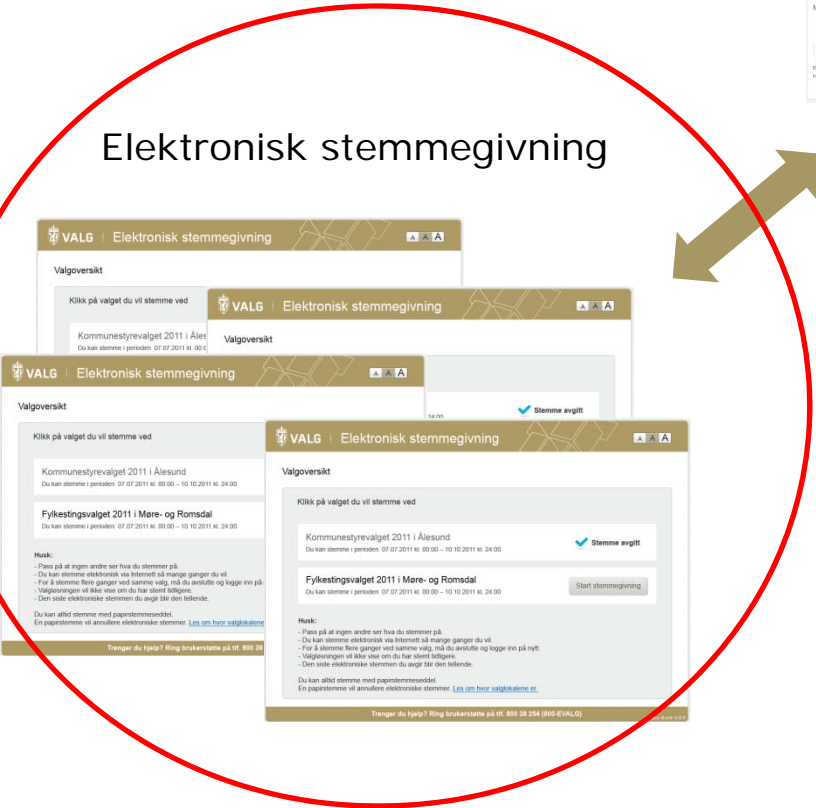
Christian Bull og Ida Stenerud

Nasjonal valgkonferanse 13. april 2012

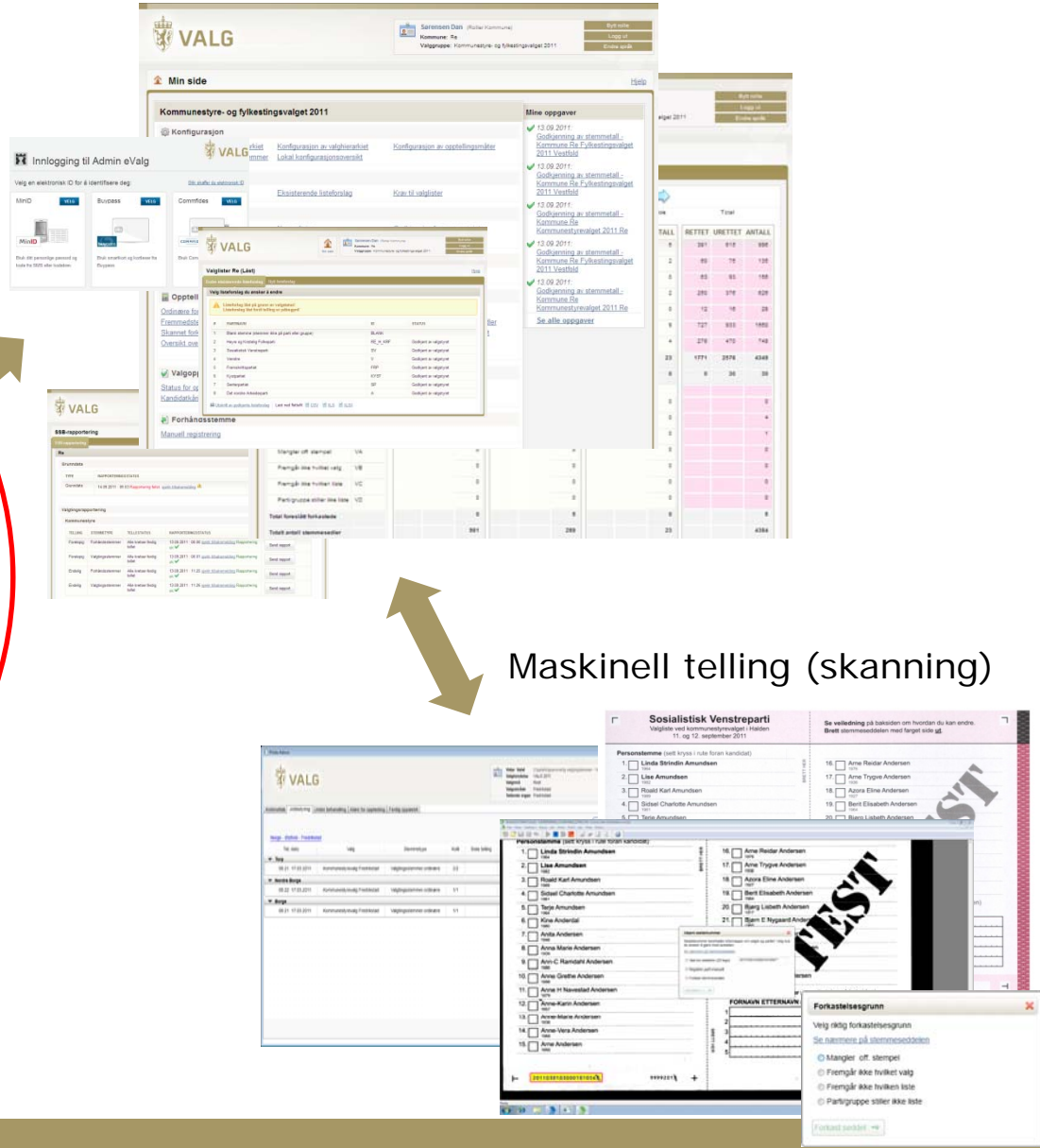
Agenda

- Kort om forsøkene i 2011
- Demonstrasjon av Internettvalg
- Problemstillinger med Internettvalg
- Resultater fra forsøkene

Elektronisk stemmegivning

Maskinell telling (skanning)

Omfang e-valg2011

- Vi har gjennomført forsøk med Internettvalg hjemmefra i 10 forsøkskommuner
- Høyt ambisjonsnivå på sikkerhet og brukervennlighet

10 forsøkskommuner:

- Bodø
- Bremanger
- Hammerfest (16 år)
- Mandal (16 år)
- Radøy
- Re (16 år)
- Tynset
- Vefsn
- Sandnes
- Ålesund (16 år)

**Antall
stemmeberettigede:
Ca 168.000
(4,5%)**

Hvorfor forsøk med Internettvalg?

- Øke tilgjengeligheten for velgergrupper som:
 - Funksjonshemmede
 - Velgere i utlandet
- Nye generasjoner velgere forventer elektroniske løsninger
- Raskere og mer korrekt valgoppgjør

Erferinger fra andre land

- Estland: Internettvalg for alle siden 2005
- Frankrike: Internettvalg for velgere utenriks
- Sveits: tre kantoner, samt utenriks
- Canada: én kommune over flere år, og i startgruppen for noe større
- USA: Ymse forsøk
- Sverige og Australia i startgropa?

- Ellers i verden: fokus på e-valg i valglokalene

Ja, hva med e-valg i valglokalene?

- Dette testet vi ved to folkeavstemninger i 2011
- Foreløpig konklusjoner...
 - E-valg i valglokalene forenkler opptellingen
 - men: noe infrastrukturkostnader
 - Det er krevende å tilby en sikker løsning

Demonstrasjon av e-valgssystemet

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

Bokmål | [English](#) | [Nynorsk](#)

Velkommen!

Når du trykker på "**Gå videre**"-knappen, kommer du til innloggingssiden hos **ID-porten**.
Etter innlogging vil du bli ført videre til selve valget.

Informasjon om valget finner du på www.valg.no og kommunenes nettside.
Se [opplæringsvideo](#) om hvordan stemme via Internett.

Godt valg!

Gå videre >

Innlogging til eValg test

Velg en elektronisk ID for å identifisere deg:

[Slik skaffer du elektronisk ID](#)

MinID

VELG

Bruk ditt personlige passord og kode fra SMS eller kodebrev.

Buypass

VELG

Bruk smartkort og kortleser fra Buypass.

Commfides

VELG

Bruk Commfides USB-pinne.

Hjelp til innlogging: [Kontaktskjema](#) | Tlf.: 800 30 300 | [Spørsmål og svar](#) | [Om bruken av elektronisk ID](#)

Driftet av Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi)

Innlogging til eValg test

Identifiser deg med MinID:

1 Fødselsnummer og passord 2 Kode **MinID**

 Bruk PIN-kodebrev datert **12.01.2007**.

PIN-kode nr. 2: 5 siffer.

AVBRYT **BEKREFT**

Tips:

Du kan selv velge om du vil motta kode på SMS eller bruke PIN-kodebrev. Innstillinger gjør du på din profil når du er logget inn.

Hjelp til innlogging: [Kontakt skjema](#) | Tlf.: 800 30 300 | [Spørsmål og svar](#) | [Om bruken av elektronisk ID](#)

Driftet av Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi)

Velg parti eller gruppe ved kommunestyrevalget i Hammerfest

Det er 7 partier og grupper som stiller til valg i Hammerfest.

Velg det partiet eller gruppen du vil stemme på (partiene og gruppene vises i tilfeldig rekkefølge):

- Kystpartiet**
- Senterpartiet
- Sosialistisk Venstreparti
- Høyre
- Fremskrittspartiet
- Kristelig Folkeparti
- Det norske Arbeiderparti

- Blank stemmeseddel

Gå tilbake

Avbryt

Vis stemmeseddelen >

Stemmeseddel for **Kystpartiet** ved kommunestyrevalget i Hammerfest

Disse 23 kandidatene stiller til valg for Kystpartiet. Du kan velge om du vil endre på stemmeseddelen eller ikke. Du kan gi personstemme til en eller flere kandidater på listen. Det gjør du ved å sette et merke i ruten ved navnet til kandidaten. Du kan også gi personstemme til kandidater fra andre partier eller grupper.

01. Anne-Mette Bæivi	f. 1971
02. Oddvar Linnes	f. 1956
03. Andre Larsen	f. 1966
04. Thomas Elverum	f. 1986
05. Anne Grete Pedersen	f. 1964
06. Fritjof Nilsen	f. 1969
07. Hildur Hagen	f. 1964
08. Tommy Andersen	f. 1974
09. Sølvi Bæivi	f. 1990
10. Mona Gaaseng	f. 1954
11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
12. Alf Larsen	f. 1948
13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
14. Edith Nilsen	f. 1978
15. Freddy Salomonsen	f. 1977
16. Asle Juliussen	f. 1975
17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
18. Marianne Dagsvold	f. 1973

03. Andre Larsen	f. 1966
04. Thomas Elverum	f. 1986
05. Anne Grete Pedersen	f. 1964
06. Fritjof Nilsen	f. 1969
07. Hildur Hagen	f. 1964
08. Tommy Andersen	f. 1974
09. Sølvi Bæivi	f. 1990
10. Mona Gaaseng	f. 1954
11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
12. Alf Larsen	f. 1948
13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
14. Edith Nilsen	f. 1978
15. Freddy Salomonsen	f. 1977
16. Asle Juliussen	f. 1975
17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
18. Marianne Dagsvold	f. 1973
19. Ole Pedersen	f. 1960
20. Eirik Bæivi	f. 1973
21. Astrid Salomonsen	f. 1982
22. Steinar Hansen	f. 1964
23. Liv Fjellstad	f. 1947

Gå tilbake

Avbryt

Gjør endringer på stemmeseddel >

Gå videre uten å endre stemmeseddel >

Endre på stemmeseddelen for **Kystpartiet** ved kommunestyrevalget i Hammerfest

Disse 23 kandidatene stiller til valg for Kystpartiet. Du kan velge om du vil endre på stemmeseddelen eller ikke. Du kan gi personstemme til en eller flere kandidater på listen. Det gjør du ved å sette et merke i ruten ved navnet til kandidaten. Du kan også gi personstemme til kandidater fra andre partier eller grupper.

☐	01. Anne-Mette Bæivi	f. 1971
☐	02. Oddvar Linnes	f. 1956
☐	03. Andre Larsen	f. 1966
☐	04. Thomas Elverum	f. 1986
☐	05. Anne Grete Pedersen	f. 1964
☐	06. Fritjof Nilsen	f. 1969
☐	07. Hildur Hagen	f. 1964
☐	08. Tommy Andersen	f. 1974
☐	09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐	10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐	19. Ole Pedersen	f. 1969

Endre på stemmeseddelen for Kystpartiet ved kommunestyrevalget i Hammerfest

Disse 23 kandidatene stiller til valg for Kystpartiet. Du kan velge om du vil endre på stemmeseddelen eller ikke. Du kan gi personstemme til en eller flere kandidater på listen. Det gjør du ved å sette et merke i ruten ved navnet til kandidaten. Du kan også gi personstemme til kandidater fra andre partier eller grupper.

☒	01. Anne-Mette Bæivi	f. 1971
☐	02. Oddvar Linnes	f. 1956
☐	03. Andre Larsen	f. 1966
☐	04. Thomas Elverum	f. 1986
☐	05. Anne Grete Pedersen	f. 1964
☐	06. Fritjof Nilsen	f. 1969
☐	07. Hildur Hagen	f. 1964
☐	08. Tommy Andersen	f. 1974
☐	09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐	10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973

☐	06. Fritjof Nilsen	f. 1969
☐	07. Hildur Hagen	f. 1964
☐	08. Tommy Andersen	f. 1974
☐	09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐	10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐	19. Ole Pedersen	f. 1960
☐	20. Eirik Bæivi	f. 1973
☐	21. Astrid Salomonsen	f. 1982
☐	22. Steinar Hansen	f. 1964
☐	23. Liv Fjellstad	f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper.
Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Alle partier

Velg kandidat

Gå tilbake

Avbryt

Gå videre med endringer på stemmeseddel

☐	06. Fritjof Nilsen	f. 1969
☐	07. Hildur Hagen	f. 1964
☐	08. Tommy Andersen	f. 1974
☐	09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐	10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐	19. Ole Pedersen	f. 1960
☐	20. Eirik Bæivi	f. 1973
☐	21. Astrid Salomonsen	f. 1982
☐	22. Steinar Hansen	f. 1964
☐	23. Liv Fjellstad	f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper.
Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Alle partier

- Alle partier
- Senterpartiet
- Sosialistisk Venstreparti
- Høyre
- Fremskrittspartiet
- Kristelig Folkeparti
- Det norske Arbeiderparti

Velg kandidat

 Gå videre med endringer på stemmeseddel

☐	06. Fritjof Nilsen	f. 1969
☐	07. Hildur Hagen	f. 1964
☐	08. Tommy Andersen	f. 1974
☐	09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐	10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐	19. Ole Pedersen	f. 1960
☐	20. Eirik Bæivi	f. 1973
☐	21. Astrid Salomonsen	f. 1982
☐	22. Steinar Hansen	f. 1964
☐	23. Liv Fjellstad	f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper.
Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Senterpartiet

Velg kandidat

Gå tilbake

Avbryt

Gå videre med endringer på stemmeseddel >

☐ 06. Finjor Nilsen	f. 1909
☐ 07. Hildur Hagen	f. 1964
☐ 08. Tommy Andersen	f. 1974
☐ 09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐ 10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐ 11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐ 12. Alf Larsen	f. 1948
☐ 13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐ 14. Edith Nilsen	f. 1978
☐ 15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐ 16. Asle Juliussen	f. 1975
☐ 17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐ 18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐ 19. Ole Pedersen	f. 1960
☐ 20. Eirik Bæivi	f. 1973
☐ 21. Astrid Salomonsen	f. 1982
☐ 22. Steinar Hansen	f. 1964
☐ 23. Liv Fjellstad	f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper. Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Senterpartiet

Velg kandidat

Velg kandidat

- 01. Randi Ree, f. 1961
- 02. Kyrre Johannesen, f. 1948
- 03. Marie Tonette Solhaug Hansen, f. 1981
- 04. Grethe Solhaug Hansen, f. 1947
- 05. Helge Gaaseng, f. 1941
- 06. Lars Pedersen, f. 1954
- 07. Karin Berg, f. 1950
- 08. Alf Helge Leistad, f. 1951
- 09. Gunnar Marelius Hansen, f. 1949

Gå tilbake

Avbryt

☐	09. Sølvi Bæivi	f. 1990
☐	10. Mona Gaaseng	f. 1954
☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐	19. Ole Pedersen	f. 1960
☐	20. Eirik Bæivi	f. 1973
☐	21. Astrid Salomonsen	f. 1982
☐	22. Steinar Hansen	f. 1964
☐	23. Liv Fjellstad	f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper. Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Randi Ree, Senterpartiet, f. 1961

[Fjern](#)

Alle partier

Velg kandidat

Gå tilbake

Avbryt

Gå videre med endringer på stemmeseddel >

- 09. Sølvi Bæivi f. 1990
- 10. Mona Gaaseng f. 1954
- 11. Kurt-Arild Henriksen f. 1968
- 12. Alf Larsen f. 1948
- 13. Marilou Pontanares Larsen f. 1966
- 14. Edith Nilsen f. 1978
- 15. Freddy Salomonsen f. 1977
- 16. Asle Juliussen f. 1975
- 17. Jørn Rune Dagsvold f. 1973

- 18. Marianne Dagsvold
- 19. Ole Pedersen
- 20. Eirik Bæivi
- 21. Astrid Salomonsen
- 22. Steinar Hansen
- 23. Liv Fjellstad

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra
Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekk

Randi Ree, Senterpartiet, f. 1961

Alle partier

Velg kandidat

- Dan Sølvfester Andersen, Det norske Arbeiderparti, f. 1972
- Terje Willy Andersen, Fremskrittspartiet, f. 1967
- Bjørn Andreassen, Fremskrittspartiet, f. 1949
- Marianne Arild, Høyre, f. 1978
- Per Gunnar Arnesen, Høyre, f. 1967
- Inger Johanne Arnesen, Høyre, f. 1957
- Svein Aspelund, Sosialistisk Venstreparti, f. 1958
- Leif Arne Asphaug-Hansen, Det norske Arbeiderparti, f. 1958
- Liv Mari Bakkeby, Det norske Arbeiderparti, f. 1957
- Tarjei Jensen Bech, Det norske Arbeiderparti, f. 1992
- Trond Atle Berg, Fremskrittspartiet, f. 1967
- Anne Katrine Berg, Kristelig Folkeparti, f. 1974
- Karin Berg, Senterpartiet, f. 1950
- Tara Bloch, Høyre, f. 1990
- Gunnar Bolle, Høyre, f. 1953
- Svein Bratland, Sosialistisk Venstreparti, f. 1948
- Ann-Helene Dagsvold, Fremskrittspartiet, f. 1981
- Hans Arne Dahl, Kristelig Folkeparti, f. 1946
- Marita Didriksen, Høyre, f. 1987

Velg kandidat

Gå tilbake

Avbryt

Gå videre med endringer på stemmeseddel >

☐	11. Kurt-Arild Henriksen	f. 1968
☐	12. Alf Larsen	f. 1948
☐	13. Marilou Pontanares Larsen	f. 1966
☐	14. Edith Nilsen	f. 1978
☐	15. Freddy Salomonsen	f. 1977
☐	16. Asle Juliussen	f. 1975
☐	17. Jørn Rune Dagsvold	f. 1973
☐	18. Marianne Dagsvold	f. 1973
☐	19. Ole Pedersen	f. 1960
☐	20. Eirik Bæivi	f. 1973
☐	21. Astrid Salomonsen	f. 1982
☐	22. Steinar Hansen	f. 1964
☐	23. Liv Fjellstad	f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper.
Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Randi Ree, Senterpartiet, f. 1961

[Fjern](#)

Dan Sølvfester Andersen, Det norske Arbeiderparti, f. 1972

[Fjern](#)

Alle partier

Velg kandidat

Gå tilbake

Avbryt

Gå videre med endringer på stemmeseddel

- 19. Ole Pedersen f. 1960
- 20. Eirik Bæivi f. 1973
- 21. Astrid Salomonsen f. 1982
- 22. Steinar Hansen f. 1964
- 23. Liv Fjellstad f. 1947

Du kan gi personstemme til inntil 7 kandidater fra andre partier eller grupper. Dette gjør du ved å velge kandidater fra nedtrekkslisten under.

Randi Ree, Senterpartiet, f. 1961

[Fjern](#)

Dan Sølfester Andersen, Det norske Arbeiderparti, f. 1972

[Fjern](#)

Terje Willy Andersen, Fremskrittspartiet, f. 1967

[Fjern](#)

Marianne Arild, Høyre, f. 1978

[Fjern](#)

Svein Aspelund, Sosialistisk Venstreparti, f. 1958

[Fjern](#)

Anne Katrine Berg, Kristelig Folkeparti, f. 1974

[Fjern](#)

Alle partier

Velg kandidat

Gå tilbake

Avbryt

Gå videre med endringer på stemmeseddel

VALG

Elektronisk stemmegivning QA-TEST

A A A

Kontroll av stemmeseddel ved kommunestyrevalget i Hammerfest.

Vennligst kontroller stemmeseddelen din:

Du stemmer på:

KYSTPARTIET

Du har gitt personstemme til:

Anne-Mette Bæivi

f. 1971

Du har gitt personstemme til kandidat(er) fra andre partier og grupper:

Randi Ree, Senterpartiet, f. 1961

Dan Sølvfester Andersen, Det norske Arbeiderparti, f. 1972

Terje Willy Andersen, Fremskrittspartiet, f. 1967

Marianne Arild, Høyre, f. 1978

Svein Aspelund, Sosialistisk Venstreparti, f. 1958

Anne Katrine Berg, Kristelig Folkeparti, f. 1974

Trykk "**Gå tilbake**" dersom du vil korrigere stemmen din.

Trykk "**Send inn stemmeseddelen**" for å levere stemmen din.

Vennligst kontroller stemmeseddelen din:

Du stemmer på:

KYSTPARTIET

Du har gitt personstemme til:

Anne-Mette Bæivi

f. 1971

Du har gitt personstemme til kandidat(er) fra andre partier og grupper:

Randi Ree, Senterpartiet, f. 1961

Dan Sølvfester Andersen, Det norske Arbeiderparti, f. 1972

Terje Willy Andersen, Fremskrittspartiet, f. 1967

Marianne Arild, Høyre, f. 1978

Svein Aspelund, Sosialistisk Venstreparti, f. 1958

Anne Katrine Berg, Kristelig Folkeparti, f. 1974

Trykk "**Gå tilbake**" dersom du vil korrigere stemmen din.

Trykk "**Send inn stemmeseddelen**" for å levere stemmen din.

Gå tilbake

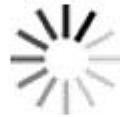

Avbryt

Send inn stemmeseddelen >

Din stemme blir nå registrert...
Krypterer stemmen din ...
37%

Takk for at du stemte!
Din stemme er nå registrert. Trykk "OK" for å gå videre.
Snart mottar du en tekstmelding (SMS) med returkode på
mobiltelefonen din.
Har du valgkort kan du sammenlikne returkoden med koder på
valgkortet ditt for å kontrollere at stemmen din er riktig registrert.

Ok

VALG

Elektronisk stemmegivning QA-TEST

A A A

Valgoversikt:

Fylkestingsvalget i Finnmark Finnmarku

Du kan stemme i perioden: 10.aug.2011 08:00 - 30.des.2013 23:59

[Start stemmegivning](#)

Kommunestyrevalget i Hammerfest

Du kan stemme i perioden: 10.aug.2011 08:00 - 30.des.2013 23:59

[Stemme avgitt](#)

Husk:

- Pass på at ingen andre ser hva du stemmer på.
- Du kan stemme elektronisk via Internett så mange ganger du vil.
- For å stemme flere ganger ved samme valg, må du avslutte og logge inn på nytt.
- Valgløsningen vil ikke vise om du har stemt tidligere.
- Den siste elektroniske stemmen du avgir blir den tellende.
- Du kan alltid stemme med papirstemmeseddel.
- En papirstemme vil annullere elektroniske stemmer.

[Les om hvor valglokalene er.](#)

Returkode på SMS

Hei, Kirsti Bostrøm.

Stemmen din til kommunestyre-
valget ble mottatt 09/08-11 kl.
09:18:00.

Du stemte på partiet med kode
0242. Du gav 1 personstemmer og
førte opp 6 kandidater fra andre
lister.

Du bør sjekke returkoden mot
koden på valgkortet ditt. Ring tlf.
800 38 254 dersom kodene ikke
stemmer overens.

Valgkort med returkoder

VALG VALGKORT 2011 Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011

Bodø kommune
Valgstyret
Postboks 319
8001 Bodø

Nore Per Wessel
LANGHØYANE 28
0553 Forsøkskommune

Krets	Rode	Side	Linje
0025			
Fødselsår	Kommunenr.	Nr. i manntallet	
1991	1804	000044	
Navn	Nore Per Wessel		

180400004411

Valglokale på valgdagen er:

Landego skole

8098 Landegode

På valgdagen er lokalet åpent:

16.08.2011 Kl. 11.00 - 05.00

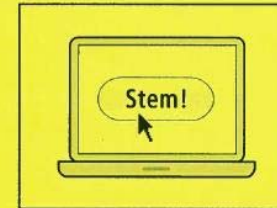
Dato

Stemmemottakers signatur

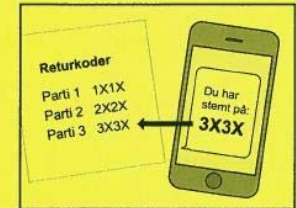
Stem via Internett på evalg.stat.no

1. Gå inn på evalg.stat.no

2. Gi din stemme

3. Kontroller at returkoden du får via SMS er den samme som på valgkortet

Hva bruker jeg returkodene som står på valgkortet til?

Returkodene på valgkortet er unike for deg og kan brukes til å kontrollere at stemmen din er kommet fram og er riktig registrert. Stemmer du via Internett, vil du få tilsendt en returkode via SMS. Returkoden kan du sammenligne med koden på valgkortet ditt. Kodene skal være like. Det er frivillig å gjøre denne kontrollen.

Hvis returkoden ikke er i samsvar med det du har stemt, er det viktig at vi får vite om det. Ta straks kontakt med brukerstøtte på tlf. 800 38 254 og meld fra om problemet.

Returkoder for kommunestyre- og fylkestingsvalget

Parti- /gruppenavn	Kode	Parti- /gruppenavn	Kode
Blank stemmeseddel	6129	Det norske Arbeiderparti	3643
Demokratene i Norge	8152	Fremskrittspartiet	5766
Høyre	3605	Kristelig Folkeparti	0681
Kystpartiet	0975	Miljøpartiet De Grønne	7663
Norges Kommunistiske parti	2700	Pensjonistpartiet	5241
Rødt	5252	Samfunnspartiet	0321
Senterpartiet	3348	Sosialistisk Venstreparti	7153
Venstre	0904		

Ved valg skal alle få stemme på det parti eller den gruppen de selv ønsker. Pass derfor på at du er alene når du stemmer via Internett, og at ingen andre ser hva du stemmer på. Husk at du når som helst kan stemme på nytt, både i forhåndsstemmeperioden og på valgdagen. På valgdagen må du gå i et valglokale og stemme der.

Hvorfor er e-valg kontroversielt?

<http://www.youtube.com/watch?v=1aBaX9GPSaQ>

Innvendinger mot e-valg

- **Kjøp og salg av stemmer / utilbørlig påvirkning**
- **Sikkerhet på hjemmedatamaskiner**
- **Sosial manipulering**
- **Observasjon og etterprøvnbarhet**
- **Hemmelighold**

Innvendinger mot e-valg

➔ **Kjøp og salg av stemmer / utilbørlig påvirkning**

- Sikkerhet på hjemmedatamaskiner
- Sosial manipulering
- Observasjon og etterprøvbarhet
- Hemmelighold

Åpner Internettvalg for kjøp og salg av stemmer?

Ikke så lenge det ikke er mulig å bevise for en stemmekjøper hva man har stemt

- Man kan stemme elektronisk flere ganger
- Papirstemmer overskriver elektroniske stemmer
- Kjøperen trenger velgerens eID for å stemme, dvs at velgeren må gi fra seg mer enn stemmen sin

Hvordan reduserer vi mulighet for utilbørlig påvirkning?

De samme løsningene som for kjøp og salg av stemmer gjelder også her:

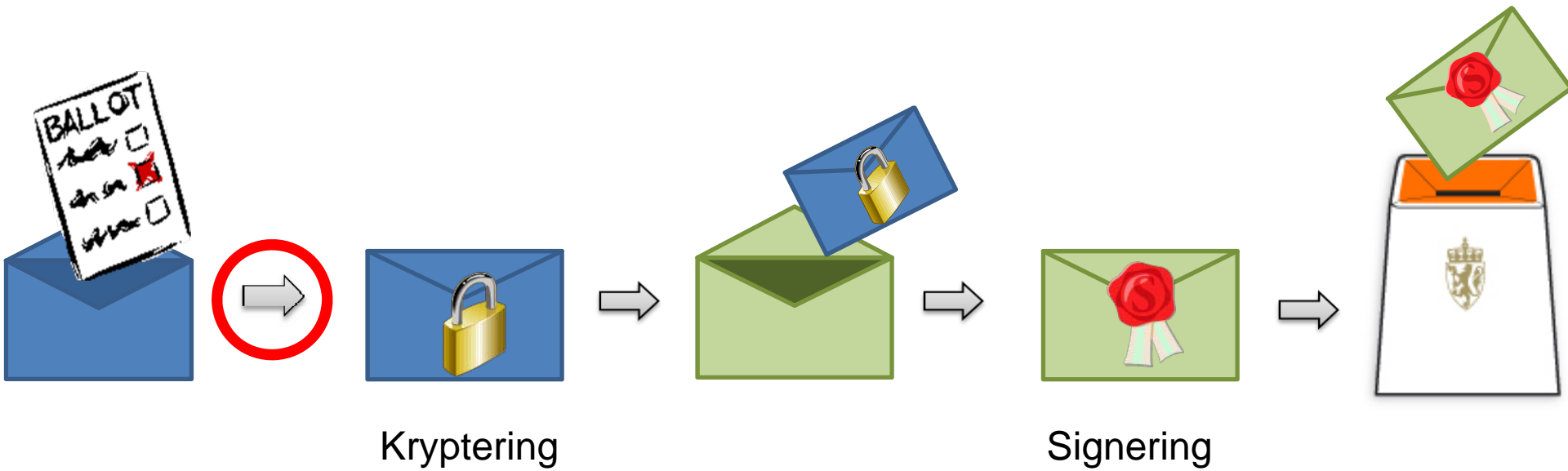
- Man kan stemme flere ganger
- Papirstemmer overskriver elektroniske stemmer

I tillegg vil systemet aldri vise deg, eller noen andre, at du har stemt tidligere

Innvendinger mot e-valg

- Kjøp og salg av stemmer / utilbørlig påvirkning
- ➔ **Sikkerhet på hjemmedatamaskiner**
- Sosial manipulering
- Observasjon og etterprøvbarhet
- Hemmelighold

Gangen i innsending av elektronisk stemme

Løsning: returkode på SMS

Hei, Kirsti Bostrøm.
Stemmen din til
kommunestyrevalget ble mottatt
09/08-11 kl. 09:18:00.

Du stemte på partiet med kode
0242. Du gav 1 personstemmer og
førte opp 6 kandidater fra andre
lister.

Du bør sjekke returkoden mot
koden på valgkortet ditt. Ring tlf.
800 38 254 dersom kodene ikke
stemmer overens.

Dersom kodene er like, vet velgeren at
stemmen er korrekt mottatt

Innvendinger mot e-valg

- Kjøp og salg av stemmer / utilbørlig påvirkning
- Sikkerhet på hjemmedatamaskiner

Sosial manipulering

- Observasjon og etterprøvnbarhet
- Hemmelighold

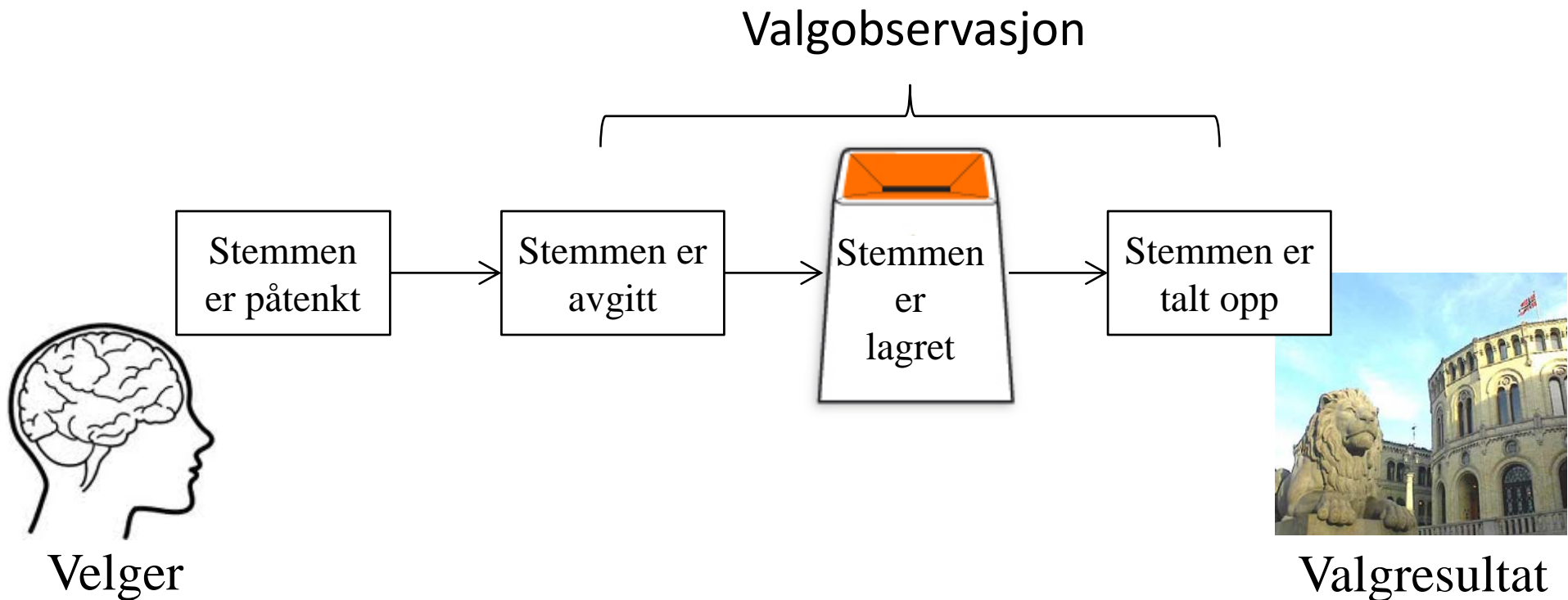
Sosial manipulering

- Hva om velgeren blir lurt?
- Konsekvensene for en svindler som blir tatt vil være store
- Vi setter pris på innspill, og vil følge opp med forbedringer dersom det blir aktuelt med e-valg videre

Innvendinger mot e-valg

- Kjøp og salg av stemmer / utilbørlig påvirkning
- Sikkerhet på hjemmedatamaskiner
- Sosial manipulering
- ➔ Observasjon og etterprøvbarhet
- Hemmelighold

Observasjon av papirstemmegivning

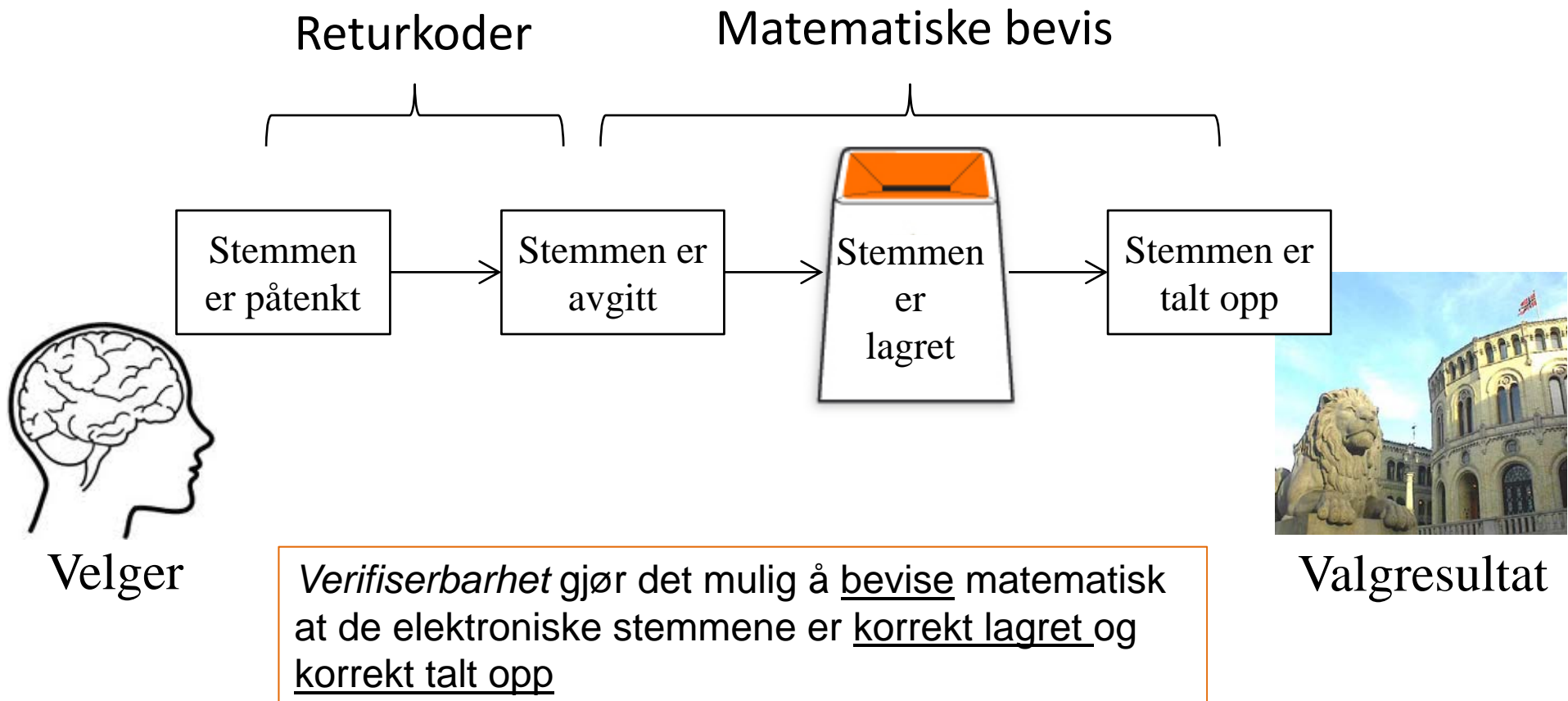

Hvordan observere elektronisk valg?

- Alle forstår og kan observere papirvalg, men hvem forstår vel hva som skjer inni en datamaskin?
- En feil i programkoden kan ha store konsekvenser

Observasjon av elektronisk stemmegivning

Innvendinger mot e-valg

- Kjøp og salg av stemmer
- Utilbørlig påvirkning
- Sikkerhet på hjemmedatamaskiner
- Observasjon / etterprøvbarhet

 Hemmelighold

Ingen, unntatt velgeren selv, skal med sikkerhet kunne vite hva hun har stemt.

Hvordan sikre at stemmen er hemmelig

- mot omverden?
- mot myndighetene?

Hemmelighold mot omverden

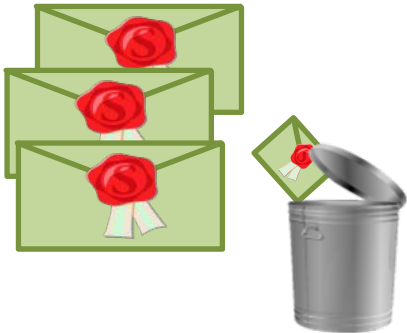
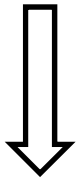
- Man kan stemme flere ganger
- Papirstemmer overskriver elektroniske stemmer

Vi oppfordrer velgerne til å stemme alene og usett, men velgerne må selv passe på dette.

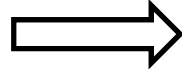
Telling av stemmer

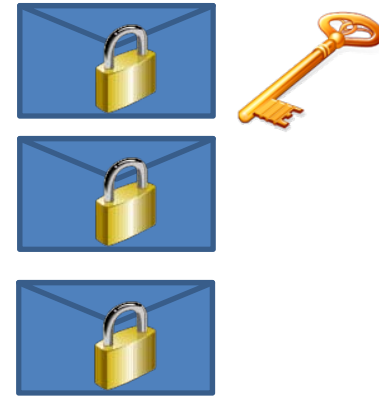
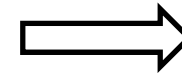
Internettstemmegivninger

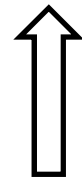
Kontroll

Anonymisering

Dekryptering

Valgresultat

Oppsummering

- Vi mener at vi har funnet gode løsninger på utfordringene ved Internettvalg
- Det gjenstående spørsmålet er: Hva er viktigst – tilgjengelighet eller absolutt hemmelighold?
- Forsøkene er under evaluering, og eventuell videreføring er ikke avklart

Så, hvordan gikk det?

- 28 001 velgere av ca. 168 000 stemmeberettigede valgte å forhåndsstemme via Internett
- 73% av forhåndsstemmene (26% av totalen) ble avgitt via Internett
- Forhåndsstemmeandelen i de ti forsøkskommunene økte med over 15 prosentpoeng mot 2007 (mot 5.5 i landsgjennomsnitt)

Hvordan var det å være e-valgskommune?

- Vårt inntrykk er at e-valg primært er en informasjonsutfordring for kommunene
- Fylkeskommunene har få oppgaver i forbindelse med e-valg
- Forbredelser og telling gjøres sentralt (KRD)

